

תדרוך, הנחייה ואישור ממ"ש (מסע משמעותי)

תאריך: _____

אל: תחום של"ח וידיה"א במחוז _____
 מאת: מנהל/ת ביה"ס _____ ס. מוסד _____

כללי:

1. בתאריך _____ תצאנה כיתות _____ למסע, שימשך עד תאריך _____ לאזור _____ אתר הלינה- לילה 1 _____ לילה 2 _____ לילה 3 _____ לילה 4 _____
2. האחראי על המסע בשטח מטעמי – יהיה: _____
3. ביטחון ובטיחות – מס' האישור הביטחוני מטעם הלשכה לתיאום וייעוץ לטיולים: _____ (יש לצרף עותק האישור).
4. אני מתחייב לעמוד בכל הדרישות עפ"י חוזר מנכ"ל

לוי"ז בשבועות	1	2	3	4	5	6	7	8				
מרכיבים:	הכנה											
שלבים:	תכנון											
מועד ביצוע:	דו"ח בקרה ותדריך למפגש				טרום ממ"ש							
	מועד ביצוע: לא פחות מ-3 שבועות לפני יציאה למפגש. מתקיים בבית הספר עם צוות של"ח ומועצת הממ"ש + מנחה				מועד ביצוע מומלץ: 8 שבועות לפני היציאה למפגש עם התקדמות התהליך				במעמד אישור תוכנית שנתית (מנחה + מורה)			
מועד המפגש	<ul style="list-style-type: none"> • מועד חשיפה לכלל בתלמידים _____ • מועד בחירת מועצת המסע _____ • מועדי התכנסות מועצת המסע: (_____ (2 _____ (3 _____ (4 _____ (5 _____ (6 _____ (7 _____ (8 _____ • שילוב תחומי הדעת בממ"ש (2 מועדים לדיון, לפחות 3 מתחומי דעת שונים, מעבר לשל"ח): (1 מקצוע: _____ מועד: _____ (2 מקצוע: _____ מועד: _____ (3 מקצוע: _____ מועד: _____ (4 מקצוע: _____ מועד: _____ • נושא המסע: _____ • ערכים מובילים במסע: (1: _____ (2: _____ (3: _____ • צרף/י טבלת תכנון משימות (לת"י, תל"י, פעילות ערב, טקסים): _____ • צרף/י תכנית מסלולי הסיור במפגש (ע"פ טופס הודעה על מסע) _____ • לוי"ז ביצוע הכנות בתחומי הדעת ע"י הועדות השונות מורים ותלמידים: _____ • סיור הכנה בשטח, מועד: _____ • צרף/י תכנית ריכוז תחנות הדרכה _____ • מועד תחילת פעילות פרסום: _____ 											
מועד תחילת הממ"ש (התהליך)	<ul style="list-style-type: none"> • מועד חשיפה וגיוס הנהלת בית הספר: _____ • סמך/י את השותפים • מנהל/ת בית הספר • מנהל פדגוגי • רכז השכבה • מחנכי הכתות • מנהל אדמיניסטרטיבי, • רכז חינוך חברתי • ועד הורים • אחר _____ 											
תדריך למפגש:	<ul style="list-style-type: none"> • בדיקה והערכת תיק מסע (עם תיק מסע מוכן על כל פרטיו), מועד: _____ • הערכת תהליך ממ"ש ומוקדים לשימור ולשיפור: _____ • תדרוך ביטחון ובטיחות – תדריך לקראת המפגש תכנית בטיחות וסיכונים במסלולים _____ • תיאום מועד לעיבוד וסיכום הממ"ש: _____ • צרף/י תכנית סיכום ועיבוד הממ"ש: _____ 											
	פעולות שיעשו במפגש			בפעולות שיעשו בבי הספר			באחריות.					
	חתימת מנהל/כתב מינוי: _____											

לוח בשבועות מרכיבים:	א	ב	ג	ד	ה	ו	1	2	3	4
מרכיבים:	המפגש (עד 6 ימים)									
שלבים:	סיכום									
מועד ביצוע:	מועד ביצוע : מועד המפגש ביצוע									
מועד ביצוע:	מועד ביצוע : עד חודש אחר המפגש									
רשימת בדיקה על פי חוזר מנכ"ל : רשימת תלמידים מספרי טלפון מאבטחים תדריך בטחון ובטיחות על פי תכנית חובשים + מע"רים נהגים גריקנים ..... ציוד נילווח : • לטקסים (מערכת הגברה, דגלים וכו...) • לבישול עצמי • ציוד להדרכה • ציפורים • וכו'...	• ביצוע סיורים במסלולים בהתאם לפרופיל הסיור • ביצוע על פי טבלה מארגנת : שאושרה בתדריך. • תדריכים יומיים בהתאם ל-5 הצירים • ביצוע סיכום ועיבוד בשטח : נושאים ואחריות									
יוזמות תלמידים	1) דו"ח ביצוע (מסי' משתתפים, אירועים חריגים וכו'...) 2) סרטון, מצגת, תמונות.... 3) פעולות סיכום במפגש.... 4) פעולת סיכום מחנכים ותחומי דעת, על פי 5 הצירים. 5) המעשה – פעולות מתוכננות לקידום יוזמות מעשי תלמידים (רשימה של תובנות והצעות של התלמידים) 6) משוב 7) הפקת לקחים למסע הבא : נושאים לשימור נושאים לשיפור									
מעשה	הצעות ויוזמות של התלמידים לביצוע									

אישור מנהל בית הספר

בעלי תפקידים בטיולים:

סד	התפקיד	שם פרטי ושם משפחה	מספר תעודת זהות	מספר טלפון נייד	מספר הסמכה
1	אחראי הטיול				
2	סגן				
3	מדריך עזר				

תאריך _____ חתימת מנהל בית הספר _____ חתימת המדריך האחראי _____

אישור מנחה של"ח וידיעת הארץ

הריני לאשר כי קיבלתי תדריך לקראת המסע ואני מתחייב לפעול בהתאם לכתוב בו ולהוראות בטחון ובטיחות הקיימות בחוזרי מנכ"ל משרד החינוך.

שם המדריך: _____ חתימה: _____

אני מאשר/ת כי מדריך השל"ח – האחראי על המסע או סגנו – עברו תדריך לקראת היציאה והנם בקיאים בהוראות הביטחון והבטיחות הקיימים בחוזרי מנכ"ל משרד החינוך.

הערות המנחה: _____

שם המנחה: _____ חתימה: _____

נספח מספר 1 - עוגני הממ"ש

שליבים והנחיה
טרום
ממ"ש נולד
דוח ובקרה
תדריך למפגש
משוב הערכה והערכות

מוטיבציה להשתתפות
מודעות
מעורבות
מחויבות
מיזמים
משמעות

צירים
ערכים
ידע
מיומנויות
חברתי
ארגון

עקרונות
תהליך
שיתוף
מנהיגות מועצת מסע
מסלולים מאתגרים
לת"ת תל"מ

מרכיבים
תכנון
הכנה
מפגש
סיכום
מעשה

צירים
חמישה צירים מארגנים שישולבו לאורך תהליך הממ"ש
ערכים: חזון בית הספר, ערכים נבחרים בהתאם לנושא הממ"ש הנבחר.
ידע: תכנים מתחומי הדעת השונים הדגישים את הנושא והערכים שנבחרו לממ"ש
מיומנויות: ישולבו פעילויות מתחום תרבות חיי שדה (בישול עצמאי), מיומנויות חברתיות (פעילות בחוליות) ומיומנויות הטיוול (תצפיות, מסלולים מאתגרים)
חברתי: המפגש החברתי יעצים את החוויה (תחרויות, פעילות ערב, ציפורים וכו...). ויאפשר למשתתפים גילוי עצמי וצמיחה אישית במהלך העיבוד במעגל של"ח (שיעור לחיים) בשדה.
ארגון - מנהלה ביטחון ובטיחות

עקרונות
חמישה עקרונות המתקיימים במסע מאפשרים לכל פעילות חוץ בית ספרית להפוך למסע משמעותי.
תהליך - מסע משמעותי הינו תהליך מתמשך שפרש לפחות על פני 8 שבועות לפני המפגש בשטח ועד כחודש לאחר המפגש בשטח (סיכום משוב והערכות לממ"ש הבא).
שיתוף - קהילת בית הספר שותפה בתהליך הממ"ש תתרום למעורבות הזדהות ומחויבות.
מנהיגות מועצת מסע - תכלול נציגים מחברת בית הספר: משצ"ים תלמידי השכבה, מחנכים מורים מתחומי דעת ועוד...
מסלולים מאתגרים - התלמידים יחוו רצף הליכה מתמשך במסלולים המתאימים לשכבת הגיל וע"פ תכנית הליבה לטיוולים.
לת"ת תל"מ - התלמידים והמורים פעילים בממ"ש, כך שלכל תלמיד תפקיד ותפקיד לכל מורה לאורך המסע

מרכיבים
חמישה מרכיבים המשקפים תהליך המגלם בתוכו את היקף וסדר ביצוע למגוון מרכיבי הלמידה בבית הספר, לאור השיקולים חינוכיים.
תכנון - עיצוב התהליך השלם לו שותפים חברת בית הספר וספקי השירות ליציאה למסע.
הכנה - מרכיב זה עוסק בתחומי הידע, הפעילות החברתית, הארגון והבטיחות. המורים לתחומי הדעת והמחנכים של שכבת הגיל, ינחו את תלמידיהם באיתור חומר וידע רלוונטי ללימוד המושגים
מפגש - ימי המסע בשטח ישקפו את ביצוע מרכיב התכנון וההכנה
עיבוד וסיכום - הבהרה מילולית של שיחזור וסיכום החוויה. העיבוד והסיכום בבית הספר עם התלמידים על ידי הצוות החינוכי ובעלי התפקידים.
מעשה - ביטוי התנהגותי לתובנות האישיות של כל פרט מבין המשתתפים בתרומה בבית הספר בקהילה ובחברה.

שליבים והנחיה
צוות של"ח (מורים ומשצ"ים כאחד) יובילו את הממ"ש בבית הספר ויסייעו לחברת בית הספר לאורך התהליך
טרום - כל הפעילות שמתרחשת עם הנהלת בית הספר והצוות החינוכי טרם כניסת התלמידים לתהליך.
ממ"ש נולד - חשיפת התלמידים לממ"ש והם הופכים לשותפים לתהליך.
דוח ובקרה - בקרה על כל התהליך שהתבצע עד שלב זה כדי לתת מענה לנושאים הדורשים טיפול לערוך שיפורים.
תדריך למפגש - מתקיים בסמוך ליציאה לשטח ומתבצע בשני שלבים : א - הצגת תיק מסע - מתקיים בבית הספר עם צוות של"ח ומועצת הממ"ש ומנחה השליח. ב - טופס תדריך הנחיה ואישור המסע - מתקיים מפגש מנחה מורה במשרד
משוב הערכה והערכות - מתקיים לאחר ימי המפגש בשטח ויכלול סיכום, דוח מסע, הצעות פעולות למרכיב 'המעשה' והפקת לקחים למסע הבא.

מוטיבציה להשתתפות
השתתפות יוצרת הנעה למוטיבציה. כדי להניע את התהליך של ממ"ש, נדרשות הפעולות הבאות
מודעות - מודעות התלמיד לתהליך והבנת האחריות והשותפות שלו לקיומו של ממ"ש, תביא למעורבותו בתהליך בהיבטים שונים שאותם יקבל על עצמו או יבחר
מעורבות - נכונות התלמיד לקבל תפקידים ולמלאם במסירות, אחריות, באופן עצמי או כחלק מקבוצה יגבירו את תחושת המחויבות שלו לתהליך ובתהליך הממ"ש.
מחויבות - תלמיד מחוייב לתהליך בממ"ש בהיבט האישי והקבוצתי חברתי, ישאף לבצע את תפקידו/חלקו בממ"ש בצורה הטובה ביותר. למחויבות זו יש חלק נכבד מההצלחה, האישית והקבוצתית חברתית.
מיזמים - התלמיד נוקט יוזמה אישית ובוחר להוביל או לבצע רעיון חדש/אחר בתהליך הממ"ש.
משמעות - משמעות נוצרת מתוך למידה ועשייה פעילה המובילות לתובנות שלאחר הפנמתן מובילות להבנה נוספת, לשינוי תפיסה והתנהגות שיבואו לידי ביטוי בתהליך הממ"ש וגם במעגלים רחבים יותר של עולם התלמיד.

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל חברה והנוער
אגף של"ח וידיעת הארץ

נספח מספר 2 – מסלולים

תכנון לוח הזמנים והמסלולים -

יום	תאריך	זמן יציאה לשטח	ממקום	פירוט המסלולים והאתרים	זמן סוף מסלול	נק' פינוי 1	נק' פינוי 2
אלטרנטיבה עקב שינויים במזג האוויר / סיבות נוספות :							

נספח מספר 3 – תיק מסע (רשמ"צ)

הערות	יש/אין	טפסים	סד'
		תכנית הטיול – לוח זמנים	1
		טלפונים חיוניים	2
		טבלת שליטה בטיול	3
		רשימת התלמידים לפי כיתה	4
		אישור ההורי על השתתפות בנס/בתם בטיול	5
		ציוד החובה לטיול	6
		רשימת התלמידים בעלי מוגבלויות בריאותיות	7
		הפניה לטיפול רפואי של תלמיד שנפגע במהלך הטיול	8
		טופס ביטוח למתנדב	9
		הנחיות למורה האחראי על האוטובוס בטיולים	10
		הנחיות למורה לקראת היציאה לטיול ולתדרוך התלמידים	11
		נוהל הטיפול בתלמיד שנפגע במהלך טיול ויש צורך לפנותו לחדר מיון והדיווח על כך	12
		בדיקת האוטובוס לפני היציאה לטיול	13

נספח מספר 4 א-דף בקרה למשימות לת"ת

לכל תלמיד תפקיד, כתיב _____

סד'	שם התלמיד	חוליה	תפקיד	מתי מתבצע ?
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
15				
16				
17				
18				
19				
20				
21				
22				
23				
24				
25				

בנק משימות לת"ת : טקס פתיחה , טקס סיום, פעילות ערב, פרסום, תיעוד, איכות הסביבה,

ביטחון ובטיחות, מורל וגיבוש ועוד....

נספח מספר 4 ב - דף בקרה למשימות תל"מ

תפקיד לכל מורה

מס'י	שם המורה	תפקיד	מתי מתבצע ?
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			
11			
12			
13			
14			
15			
16			
17			
18			
19			
20			

בנק תפקידי תל"מ: טקס פתיחה , טקס סיום , פעילות ערב , מעגלי של"ח,
 הדרכה במסלול בהתאם לתחום הדעת, ביטחון ובטיחות , אירגון ומנהלה ועוד ....

נספח מספר 5 - מתווה לתוכנית ניהול ביטחון ובטיחות ממ"ש

מניעה	אתגרי בטיחות	אתר	סד' /
	<ol style="list-style-type: none"> 1. דריסה ע"י רכב חולף או האוטובוס 2. תלמיד/ה נפגע/ה מדלת תא המטען 3. היקלעות תלמיד/ה לתא מטען 4. עליה על אוטובוס לא נכון 5. נשכח ציוד בבית הספר 6. אחר : (צייני/ני במילים) _____ 	<p>יציאה בבוקר הממ"ש עליה /רידה אוטובוס ובקירבת האוטובוס</p>	1.
	<ol style="list-style-type: none"> 1. אוטובוס שלא עומד בדרישות 2. היפגעות נוסעים בעת תאונה 3. נהג נרדם 4. בלימת חירום 5. אחר : (צייני/ני במילים) _____ 	<p>נסיעה</p>	2.
	<ol style="list-style-type: none"> 1. דריסה ע"י רכב חולף או האוטובוס 2. תלמיד/ה נפגע/ה מדלת תא המטען 3. היקלעות תלמיד/ה לתא מטען 4. תלמיד/ה /מדריך נשכחו בחניון 5. ציוד נשמש מתא מטען 6. עליה על אוטובוס לא נכון 7. מפגש אלים עם זרים 8. אחר : (צייני/ני במילים) _____ 	<p>הפסקת בוקר בחניון.</p>	3.
	<ol style="list-style-type: none"> 1. דריסה ע"י רכב חולף או האוטובוס 2. תלמיד/ה נפגע מדלת תא המטען 3. תלמיד/ה נשכח/ה באוטובוס 4. הגעה באיחור לתחילת מסלול 5. תלמיד/ה יוצא/ת ללא כנ"מ 6. תלמיד/ה חש ברע 7. בעל תפקיד ללא ציוד מלא (חובש מאבטח) 8. אין די מים למסלול 9. לא נקבעה נקי מפגש עם הנהג 10. אחר : (צייני/ני במילים) _____ 	<p>פריקה בתחילת מסלול ההליכה</p>	4.
	<ol style="list-style-type: none"> 1. נתק 2. תלמיד/ה נפצע/ה חש/ה ברע 3. פציעת בעל תפקיד 4. נתיב מסוכן (מצוק, דרדרת...) 5. טביעה 6. התייבשות 7. מכת חום 8. מכת קור 9. שיטפון 10. עומס יתר על המסלול 11. דריסה (רכב/רכבת) 12. אלימות בין קבוצות 13. ציוד נשכח 14. הכשה/נשיכה של בע"ח 15. אכילת/שתיית תה מצמח רעיל 16. היקלעות לחושך 17. אחר : (צייני/ני במילים) _____ 18. אחר : (צייני/ני במילים) _____ 	<p>מסלול הליכה.</p>	5.

מניעה	אתגרי בטיחות	אתר	סד'
	1. דריסה ע"י רכב חולף או האוטובוס 2. היקלעות תלמיד/ה לתא מטען 3. תלמיד/ה /מדריך נשכחו 4. ציוד נשכח 5. עליה על אוטובוס לא נכון 6. מפגש אלים עם זרים 7. אחר : (צייני/ני במילים) _____	עליה לאוטובוס בסוף מסלול	6.
	1. דריסה ע"י רכב חולף או האוטובוס 2. חניך נפגע מדלת תא המטען 3. היקלעות חניך לתא מטען 4. נשכח ציוד באוטובוס 5. אחר : (צייני/ני במילים) _____	פריקה בחניון	7. יש להתאים זאת למקום הלינה ף לינת שטח, משולב, אכסניה
	6. תלמיד/ה נעלם 7. תלמיד/ה נפצע/חש ברע 8. לינה מעורבת 9. סיכון בטחוני 10. שימוש בכלי עבודה 11. מכשולים 12. שריפת אוהל 13. אובדן ציוד 14. נגמרו המים 15. התארגנות בחשיכה 16. נפילה לתהום/בורות 17. צרכים בשטח המחנה 18. אחר : (צייני/ני במילים) _____	התארגנות בחניון	7.
	1. שימוש בגז ובאש פתוחה 2. זיהום כלים או מזון 3. שימוש במזון מקולקל/אסור 4. פציעה 5. כווייה מכלים, מים רותחים או אדים 6. אחר : (צייני/ני במילים) _____	הכנת ואכילת ארוחת ערב.	8.
	1. הדלקת נרות 2. הדלקת כתובות אש 3. הדלקת מדורות 4. אלימות 5. השתוללות 6. משחקים מסוכנים 7. התרחקות חלק מהתלמידים 8. אחר : (צייני/ני במילים) _____	פעילות ערב	9.
	1. תלמיד/ה חש ברע בלינה 2. תלמידים משתוללים 3. מדורה עוממת מתלקחת 4. אוהל מתלקח 5. תלמידים הלכו לים/לכביש 6. גשם 7. חדירת בע"ח לחניון 8. חדירת זוחלים ורמשים לציוד 9. חניכים לא משלימים 6 שעות שינה 10. אחר : (צייני/ני במילים) _____	לינה	10.
	1. מש"צ/אחראי לא מתעורר, מעכב יציאה. 2. העמסת ציוד לאוטובוס אחר 3. אחר : (צייני/ני במילים) _____	השכמה, קיפול ציוד והעמסתו לאוטובוסים.	11.
	1. דריסה. 2. אובדן ציוד 3. אחר : (צייני/ני במילים) _____	הפסקה בדרך הביתה.	12.
	1. דריסה ע"י רכב חולף או האוטובוס 2. תלמיד/ה נפגע מדלת תא המטען 3. היקלעות תלמיד/ה לתא מטען 4. נשכח ציוד באוטובוס 5. אחר : (צייני/ני במילים) _____	פיזור	13.